

Universitetet, vilde jeg ansee det for høist rimeligt, at jeg kunde komme til at stemme for Forslag, der gik ud paa at stille dette idetmindste noget friere ligeoverfor Universitetet; men noget Saadant foreligger jo slet ikke. Det Eneeste, der foreligger, er en Tilfjendegivelse af den allerede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet om, at han vil oprette en Examenkommission, uden at han i saa Henseende har meddeelt Noget som helst; der ligner en Plan. Han har ganske vist her givet Noget, som han kaldte en Plan; men det vil jeg dog bede allerede Medlemmer drage til Minde, at medens hans større og tydeligere Udvikling af Spørgsmaalet i dets Almindelighed ikke var Andet end en Gjentakelse af Ting, der i Løbet af de sidste 50 Aar ere sagte og tænkte mange Gange, indeholdt derimod det, der er hans egentlige Plan — ja det er næsten vanskeligt at citere det uden at blive nærgaaende — at der skulde være 5 Medlemmer, hvoraf En skulde være Formand, og at blandt dem skulde der være een Universitetslærer, samt at disse skulde udnævnes, ja, jeg har ikke forstaaet — jeg har nemlig ikke faaet Tid til at gjennemlæse det i Tidenden, som først er kommen i dette Dieblit, — om de skulde udnævnes for visse Aar eller paa Livstid. Det kalder jeg ikke en Plan; det er ikke Noget, hvorefter man paa nogen Maade kan give sit Minde til, at denne Sag fremmes. Nu er det derimod den allerede Kultusministers Paastand, at denne Sag slet ikke henhører under Rigsdagen, at det er en Sag, som efter den hele bestaaende Praxis henhører under administrativ Afgjørelse. Hvad han i saa Henseende anferte om Tiden for Grundlovens Givelse, er naturligtvis Sagen uvedkommende; derimod er det aldeles rigtigt, at man efter Grundlovens Givelse har lidt efter lidt bragt ind under Lovgivningens Afgjørelse mangfoldige Ting, som tidligere ikke have været afgjorte paa denne alvorligere Maade, men at dertil foreløbig ikke har hørt det egentlige Examenvæsen, og jeg skal gjerne tilstaae, at jeg for mit Vedkommende ikke paa nogen Maade har tænkt paa i det og Alt at drage dette ind under Rigsdagens Omraade, fordi det er aldeles klart, at det er paa Rigsdagen

Flere, der troe at forstaae sig derpaa; end der i Virkeligheden forstaaer sig derpaa. Det er altsaa meget rigtigt og begrundet, at Bestemmelser med Hensyn til Examenvæsenet og andre slige Ordninger med Hensyn til Skoler og — skjøndt her har det kun i ringere Grad været Tilfældet — med Hensyn til Universitetet have været tagne uden Medvirkning af den lovgivende Magt; men det er ikke rigtigt, at dette er constant Praxis; thi ligesom det, som jeg før nævnte, lidt efter lidt er fæstet paa andre Omraader, er det paa en meget alvorlig Maade ogsaa indtraadt med Hensyn til Examenvæsenet, at man vil give Lov derom. Det er vel bekendt, at vi have givet Lov om Skolelærerexamen, og vi have jo selv i denne Session havt en Lov for os om Examen for Søfarende, og jeg skal gjøre opmærksom paa, at her er efter min Mening Spørgsmaalets rette Stilling meget tydelig angiven, idet Lands- thiinget af dette Lovudkast har udskudt de særlige Bestemmelser om, hvilke Sag der skal examineres i ved Examen forskjellige Afdelinger o. s. v., kort sagt, det, jeg maa antage retteligt at henhøre under Administrationen, for det Første fordi det forudsætter en Sagkundskab, som ikke kan ventes at være tilstede her, dernæst fordi det er Noget, der efter Omstændighederne og efter Tid og Leilighed maa være underkastet meget forskjellige Omændringer, hvilke altsaa bør kunne foretages uden hver Gang at gaae til den lovgivende Magt derom. Jeg veed ikke rettere, end at Folkethinget har netop ønsket at gaae bort herfra og at udstrække den lovgivende Virksomhed med Hensyn til disse Spørgsmaal udover, hvad jeg vil ansee for den rette Grændse. Men medens det saaledes maa erkendes, at det i mange Tilfælde ikke kan betragtes som noget Lovbrud at ville give administrative Bestemmelser om disse Forhold, og at Grændsen i saa Henseende, som den allerede Forslagsstiller har gjort opmærksom paa, ofte kan være tvivlsom, er det for mig aldeles soleklart, at det store Hoved- og Principspørgsmaal, hvorom der her er Tale, utvivlsomt ligger og maa ligge under Lovgivningen; thi det griber dybt ind i hele Universitetets Stilling og i hele Kirkens Stilling. Det hele Forhold staaer paa Grændsen